

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **A. V.,** zastoupeného JUDr. Petrem Pisarovičem, advokátem se sídlem Břeclav, 17. listopadu 9, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení** se sídlem Praha 5, Křížová 25, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13. 11. 2002, č. j. 41 Ca 205/2001-30,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě žalobce jako stěžovatel napadá rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 13. 11.2002, č. j. 41 Ca 205/2001-30, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 24. 9. 2001, č. xxx, o odnětí plného invalidního důchodu. Krajský soud rozhodoval ve věci poté, kdy jeho původní rozsudek ze dne 13. 3. 2002 byl usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 7. 2002 zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení z důvodů neúplného posouzení žalobcova zdravotního stavu. Krajský soud po vyžádání doplňujícího posudku posudkové komise dospěl k závěru, že žalobce je pouze částečně invalidní, nikoliv plně invalidní, když pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl zjištěn ve výši 35 %, a že tedy rozhodnutí žalované bylo vydáno v souladu se zákonem.

Stěžovatel v kasační stížnosti v prvé řadě namítá, že byl v záhlaví napadeného rozsudku nesprávně označen, když soud uvedl jeho jméno jako „A. V.“ a nikoliv „A. V.“, jak by bylo správné. Dále poukazuje na rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci, který dal na zvážení posudkové komisi, zda nebude třeba u navrhovatele provést psychiatrické, případně nové psychologické vyšetření, s ohledem na časový odstup od těchto předchozích vyšetření. Tento pokyn měl být určen krajskému soudu, který měl posudkové komisi uložit provedení těchto vyšetření. Ponechání úvahy na posudkové komisi považuje stěžovatel za nepřípustné. Posudková komise také vyšetření neprovedla, neboť usoudila, že jich není třeba, a to dokonce se zdůvodněním, že důvody pro uznání plné invalidity nebyly ani v r. 1994. Komisi takové posouzení nepříslušelo, když jejím úkolem bylo zjištění zdravotního stavu ke dni rozhodnutí OSSZ o odnětí invalidního důchodu, tedy ke dni 24. 9. 2001. Krajský soud měl tedy jasně a jednoznačně uložit posudkové komisi doplnění posudku o citovaná vyšetření. Navíc ortopedický nález MUDr. B. neobsahoval ani zmínku o tom, že stěžovatel utrpěl také zlomeniny obou ramének stydkých kostí vlevo a dolní vpravo, které byly zhojeny hypertrofickým svalkem s deformací. Konstatována byla také arthrosa symfysy a zlomeniny pánve, které podle lékaře nebyly léčeny. Toto poúrazové postižení zde bylo dáno bezpochyby již v okamžiku vydání rozhodnutí OSSZ, ovšem nebylo zohledněno správním orgánem ani posudkovou komisí MPSV. K tomu stěžovatel poukazuje na kopii nálezu MUDr. B. z 29. 10. 2002. Stěžovatel je názoru, že dosud soud neměl k dispozici dostatečná skutková zjištění pro úvahu, zda skutečně došlo k zániku nároku na plný invalidní důchod ve smyslu § 56 zákona č. 155/1995 Sb. a následně pro posouzení zákonnosti rozhodnutí o jeho odnětí. Namítá proto důvody kasační stížnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. b, d) s. ř. s., a požaduje zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci soudu k dalšímu řízení podle § 110 s. ř. s.

Žalovaná nevyužila práva vyjádření ke kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.). Kasační stížností jsou uplatněny důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. b, d) s. ř. s. spočívající v tom, že správní orgán i soud rozhodly na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.

K tomu ze soudního a dávkového spisu vyplývá, že stěžovateli byl přiznán plný invalidní důchod v r. 1994; o odnětí bylo rozhodnuto žalovanou dne 24. 9. 2001 podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/19995 Sb. s odůvodněním, že jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činí 50 % a tedy již nenaplňuje podmínky pro plný invalidní důchod stanovené v § 39 zákona, ale pouze pro částečný invalidní důchod podle § 44 zákona. Podkladem pro rozhodnutí o odnětí plného invalidního důchodu bylo lékařské vyšetření a nález ze dne 24. 8. 2001 a 14. 9. 2001 konstatující uspokojivou stabilizaci zdravotního stavu a snížení míry poklesu výdělečné schopnosti. V řízení o opravném prostředku stěžovatele proti rozhodnutí žalované krajský soud postupoval podle části páté hlavy třetí občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2002 a podle § 250q odst. 1 mohl provést důkazy nezbytné k přezkoumání napadeného rozhodnutí. Krajský soud k ověření správnosti posouzení nepříznivého stavu stěžovatele žalovanou opatřil posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů), která dospěla k závěru o částečné invaliditě stěžovatele. V posudkovém zhodnocení z 21. 2. 2002 je uveden diagnostický souhrn (sdružené poranění při autohavárii v r. 1993, korekční operace palce v r. 1991 a 2001, korekční oční operace v r. 1997, stav po periferní paréze lícního nervu, obezita II. stupně, BMI 35 bez výrazného snížení výkonnosti), ze zdravotní dokumentace byl

konstatován psychologický nález z 18. 12. 2000, ortopedický nález z 13. 6. 2001, oční nález z 28. 7. 2001 a neurologický nález z 3. 7. 2001. V posudku je konstatováno, že plná invalidita byla přiznána po sdruženém poranění v r. 1993, při posouzení v r. 2001 však již plná invalidita nesouvisela s následky úrazu, ale byla uznána pro léčení těžké periferní parézy lícního nervu vpravo, jejíž vznik nesouvisel s úrazem. V době vyšetření došlo k výraznému zlepšení následků. Krajský soud rozsudkem ze dne 13. 3. 2002 rozhodnutí žalované o odnětí plného invalidního důchodu potvrdil - tento rozsudek však byl zrušen usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 7. 2002, č. j. 2 Cao 91/2002-23. Z důvodů vyplývá, že nebyl přesvědčivě doložen závěr o vymizení známek organického psychosyndromu, když byl uveden v psychologickému nálezu Mgr. Š. ze dne 18. 12. 2000 i v nálezu psychiatra MUDr. L. ze dne 18. 12. 1997. V tomto směru dal odvolací soud na zvážení, zda by se navrhovatel neměl podrobit novému psychiatrickému a psychologickému vyšetření, když uvedená vyšetření nevypovídají o stavu, který zde byl dán ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí. Odvolací soud také označil za neúplné závěry ohledně očního postižení, když posudková komise nevyjádřila, jaký pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti by souvisel s tímto postižením. Nakonec odvolací soud poukázal na skutečnost, že navrhovatel tvrdí, že trpí epilepsií, tato diagnóza se v lékařských podkladech neobjevila a posudková komise se k ní nevyjádřila. Posudková komise po projednání dne 10. 10. 2002 doplnila posudek se závěrem, že organický psychosyndrom byl již při prvním vyšetření v r. 1994 konstatován jako odplývající a již v této době neměl být uznán jako důvod plné invalidity. Výsledky nálezu z psychiatrického vyšetření provedeného v r. 1997 již nebylo možno posudkově vůbec hodnotit jako organickou duševní poruchu těžkého stupně. Psychologické vyšetření z r. 2002 nezjistilo vliv organicity na výkonnost mentálních a paměťových schopností. Posudková komise konstatovala, že vyšetřeními nebyl nikdy prokázán organický psychosyndrom závažnějšího stupně, který by způsoboval neschopnost výkonu jakéhokoliv soustavného zaměstnání, a proto není třeba provádět další vyšetření ke stanovení přítomnosti organického psychosyndromu v době rozhodnutí, když navíc příznaky těžkého organického psychsyndromu, které jsou zjevné při jakémkoliv kontaktu i laikovi, nebyly shledány při vyšetření před komisí. Určité přetrvávající psychické potíže byly hodnoceny jako středně těžké a takto také zohledněny. Oční postižení podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. odpovídá postižením uvedeným v kapitole VII oddílu A položce 10 písm. b), a tedy výši 10 %. Výskyt epileptických záchvatů nebyl objektivně dokumentován, léčba antiepileptiky byla po úraze nasazena z preventivních důvodů a byla ukončena v r. 1998, před vyšetřením komisí bylo provedeno EEG a výsledek byl v normě. K datu vydání rozhodnutí epilepsie zjištěna nebyla. Z těchto důvodů posudková komise setrvala na původním závěru o výši omezení soustavné výdělečné činnosti. Při jednání krajského soudu stěžovatel předložil lékařskou zprávu z ortopedické ambulance z 29. 10. 2002 a poukázal na skutečnost, že měl po úraze epileptické záchvaty, má velmi špatnou paměť a vážné problémy s očima. Krajský soud napadeným rozsudkem potvrdil rozhodnutí žalované ze dne 24. 9. 2001 s odůvodněním, že posudková komise provedla doplnění posudku podle pokynů odvolacího soudu s původním závěrem o poklesu soustavné výdělečné činnosti, kdy nejzávažnějším zdravotním postižením je stav po kraniocerebrálním postižení, bez prokázání organického psychosyndromu závažnějšího stupně. Pokles soustavné výdělečné činnosti odpovídá podle přílohy č. 2 k vyhl. č. 284/1995 Sb. kapitole VI odd. A pol. 1 písm. b), kdy se jedná o poškození mozku se středně těžkým snížením duševní a celkové výkonnosti organismu. Možný pokles u takového postižení je dán rozmezím 20 - 40%, posudková komise zvolila a odůvodnila 35 % a ve vztahu k očnímu postižení dospěla k závěru o míře poklesu o 10 %. Zjištěný pokles výdělečné činnosti je nižší než 66 % a u žalobce se nejedná ani o postižení podle příl. č. 3 vyhl.č. 284/1995 Sb. Soud tak dospěl k závěru, že nejsou naplněny podmínky plného

invalidního důchodu podle § 39 odst. 1 písm. a) nebo b) zákona č. 155/1995 Sb., a proto rozhodnutí žalované potvrdil.

Předpokladem důvodnosti tvrzených vad řízení podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit.

V daném případě žalovaná vydala rozhodnutí podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. (ve znění účinném v době vydání rozhodnutí); podle tohoto ustanovení se důchod odejme, zjistí-li se, že nárok na jeho výplatu zanikl. Stěžovatel pobíral plný invalidní důchod. Podle § 39 odst. 1 cit. zákona je pojištěnec plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu - a) poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %, nebo - b) je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Podle odst. 2) téhož ustanovení se při určování poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti pojištěnce vychází z jeho zdravotního stavu doloženého výsledky funkčních vyšetření a z jeho schopnosti vykonávat práce odpovídající zachovaným tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k výdělečným činnostem, které vykonával předtím, než k takovému poklesu došlo, a k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující schopnost výdělečné činnosti pojištěnce, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, a schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával. Žalovaná v době vydání rozhodnutí vycházela z posouzení zdravotního stavu stěžovatele, které bylo v průběhu přezkumného soudního řízení ověřeno posudkem k tomu příslušné posudkové komise, a tento posudek byl následně doplněn v intencích závěrů odvolacího soudu. Posudková komise měla k dispozici veškeré zdravotní nálezy a vycházela i z vlastního vyšetření. Závěr žalované o naplnění podmínek pro odnětí plného invalidního důchodu odpovídá skutkovým zjištěním, není s nimi v rozporu a tato skutková zjištění lze považovat za dostatečná. Stěžovatel namítá, že měly být provedeny nové posudky psychiatrické a psychologické, jak naznačil odvolací soud. Ten ovšem ponechal jejich provedení na úvaze; komise úvahu provedla na základě závěrů předchozích vyšetření, vlastního vyšetření, a zdůvodnila proč není nutné provedení vyšetření nových. Její závěr se jeví jako odůvodněný a logický. Dále komise provedla zhodnocení očního postižení, které dřívější posudek neobsahoval - výsledek se ovšem na posouzení celkové schopnosti soustavné výdělečné činnosti neprojevil, a zabývala se i tvrzením o možnosti postižení epilepsií – zhodnotila lékařské zprávy opět s negativním závěrem. V kasační stížnosti stěžovatel poukazuje na ortopedické vyšetření provedené MUDr. B. dne 29. 11. 2002. Posudková komise jistě nemohla brát v úvahu nález učiněný až po vydání rozhodnutí, jejího posudku i doplňku posudku, je však pravdou, že by tento nález mohl zpochybnit správnost podkladů, z nichž komise vycházela. Posudková komise měla k dispozici ortopedický nález MUDr. B. ze dne 13. 6. 2001, v němž není obsažen výsledek RTG pánve uvedený v nálezu ze dne 29. 11. 2002, a to stav po zlomenině pánve, zřejmě neléčené, zhojené v dislokaci s hypertrofickým svalkem a arthrosou symfysy. Stěžovatel podle nálezu při vyšetření uváděl potíže, které při vyšetření dne 13. 6. 2001, tedy v rozhodné době z hlediska posuzování podmínek plného invalidního důchodu, neuváděl. Pokud tyto potíže nastaly v době tohoto pozdějšího vyšetření (v nálezech obsažených v posudkovém spise nikdy dříve takové bolesti v oblasti pánve při zátěži uváděny nebyly) nelze z nich dovozovat žádný závěr ve vztahu k době vydání rozhodnutí, tedy nelze tímto nálezem zpochybnit zjištěný stav v době vydání

rozhodnutí. Posudková komise měla k dispozici aktuální ortopedický nález, při srovnání závěrů dokonce v té době stav stěžovatele vyžadoval medikaci, kdežto při vyšetření dne 29. 10. 2002 byla doporučena pouze ortopedická obuv a nezatěžovat zvýšeně levou dolní končetinu, a to ve vztahu ke všem ortopedickým potížím stěžovatele. Nejvyšší správní soud tak neshledal, že by zákonnost rozhodnutí správního orgánu byla ovlivněna nedostatečným skutkovým zjištěním a že by soud z tohoto důvodu měl její rozhodnutí zrušit. Namítaný důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zjištěn nebyl.

Stěžovatel dále namítá existenci důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., který přichází v úvahu při nepřezkoumatelnosti rozhodnutí soudu, spočívající v jeho nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Soudu stěžovatel konkrétně v prvé řadě vytýká nesprávné označení účastníka řízení jako „A. V.“ místo „A. V.“. V záhlaví napadeného rozsudku krajského soudu je uvedeno, že soudu rozhodl „v právní věci žalobce A. V.“. Toto skloňování příjmení žalobce se jeví jako odpovídající českému pravopisu a navíc není pravdou, že stěžovatel byl označen jako A. V. I při pochybení by se ovšem jednalo o chybu opravitelnou, která by nebyla důvodem ke zrušení rozsudku. Ve vztahu k soudu stěžovatel dále brojí proti rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci, když je názoru, že tento soud jako odvolací měl nařízení provedení vyšetření přímo závazně uložit krajskému soudu a ten by pak měl povinnost uložit posudkové komisi jejich realizaci. Kasační stížnost lze podle § 131 s. ř. s. podat jen proti rozhodnutím krajských soudů vydaných po dni účinnosti tohoto zákona (1. 1. 2003), nejedná-li se o rozhodnutí proti němuž lze podat kasační stížnost na základě přechodných ustanovení. Takovým rozhodnutím je napadené rozhodnutí krajského soudu, nikoliv rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci, proti kterému mohl stěžovatel brojit v době jeho vydání dovoláním k Nejvyššímu soudu. Pokud tak neučinil, stalo se závazným tak, jak bylo vydáno a krajský soud postupoval v jeho intencích. Posudková komise na základě odvolacího rozhodnutí uvážila a zdůvodnila, proč nových vyšetření není třeba. Tento postup již byl výše zhodnocen jako odůvodněný. Pokud posudková komise zpochybnila předchozí vyšetření tak, že ani původně nebyl dán důvod pro přiznání plné invalidity, učinila tak jen ve vztahu k možnému vývoji daných postižení a ve vztahu k vyloučení nutnosti nových vyšetření. Soud žádný jiný závěr ze zpochybnění předchozích vyšetření také nečinil. Rozsudek krajského soudu je srozumitelný i dostatečně odůvodněný. Krajskému soudu by bylo možno z hlediska tvrzeného kasačního důvodu vytknout pouze, že se v napadeném rozsudku nevypořádal s ortopedickým posudkem ze dne 29. 10. 2002, který stěžovatel tomuto soudu předložil při jednání dne 13. 11. 2002. Ovšem důvodem pro zrušení rozsudku by tato vada byla, pouze pokud by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Jak bylo výše uvedeno, předložený posudek nemohl mít vliv na zhodnocení podmínek plné invalidity v době vydání rozhodnutí žalované; proto nelze považovat kasační stížnost ani z tohoto hlediska za důvodnou.

Krajský soud tak vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci správním orgánem a jeho právní závěry odpovídají těmto zjištěním i zákonu. Nejvyšší správní soud tedy neshledal tvrzené důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b, d) s. ř. s., a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty, jako nedůvodnou zamítl.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1, 2 (§ 120) s. ř. s., když stěžovatel ve věci úspěšný nebyl a žalovaná žádný nárok neuplatnila, když by jí podle zákona ani přiznán být nemohl.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. 8. 2003

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu